

Z. Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z poczty: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Insercyja w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

Część urzędowa.

Jego Excelencya pan minister stanu reskryptem z dnia 4go b. m. do l. 12886-771 zamianował rzeczywistego c. k. profesora przy uniwersytecie lwowskim Dra *Jana Pazdiera* egzaminatorem w oddziale sądowym komisji do teoretycznych egzaminów rządowych we Lwowie, co się niniejszem do wiadomości podaje.

Z prezydym c. k. Namiestnictwa.

We Lwowie, dnia 13. grudnia 1862.

(Ofiary na pogorzalców.)

Na wsparcie dotkniętych pożarem mieszkańców *Rawy* wpłynęło dalej w drodze składki: W powiecie *Tarnopolskim* 4 zł.; a na pogorzalców w *Bohorodczanach* w urzędzie powiatowym w *Wisniowczyku* 35 zł. 42 $\frac{1}{2}$ c. w. a., i pieniądze te zostały już odesłane na miejsce przeznaczenia.

Gmina *Dąbrowica* w obwodzie Lwowskim, celem zaprowadzenia u siebie regularnej nauki szkolnej, zobowiązała się na wieczne czasy wystawić drewniany budynek szkolny z pomieszczeniem dla nauczyciela, utrzymywać go zawsze w dobrym stanie, posprawić porządku szkolne, pomieścić szkołę i nauczyciela w domu najętym, póki budynek osobny zbudowany nie będzie, załatwiać ochędostwo przy szkole, drzewo na opał w ilości 3 n. a. sągów na rok, zapewnione na lat 10 przez konwent PP. Benedyktynów, do którego wieś *Dąbrowica* należy, porąbać i dostawiać, dostarczać przez te lat 10 tyle drzewa, ile go jeszcze będzie potrzeba, a po upływie tychże potrzebną ilość własnym kosztem dostawiać, nareszcie każdemu nauczycielowi płacić 100 zł. w. a. na rok.

Dla polepszenia tej dotacyi przeznaczono następujące dodatki na czas pewien:

- Konwent wyżej rzeczony na lat 10 po 10 zł. w. a. na rok.
- Strzałkowski, kancelista powiatowy w Janowie i tamtejszy asystent urzędu podatkowego *Leopold Maściuk* na czas swego urzędowania w Janowie po 1 zł. w. a. na rok.
- Gr. kat. proboszcz miejscowy ks. *Bazyli Fedorak*, na czas swego kapłańskiego urzędowania tamże 3 zł. w. a. na rok.
- Dworski leśniczy *Bidziński*, na czas swojej terażniejszej służby, corocznie 1 zł. w. a. na rok.

Okazaną temi ofiarami gorliwość o wzrost nauki ludowej, podaje c. k. Namiestnictwo galicyjskie z wyrazem uznania do wiadomości powszechnej.

(Z urzędowej części *Gazety wiedeńskiej*.)

Jego Excelencya minister stanu mianował dotychczasowego suplenta przy gimnazjum na „Małej stronie“ w Pradze *Józefa Alojzego Hoffmanna* rzeczywistym nauczycielem przy gimnazjum w *Tarnopolu*.

Jego c. k. Apostolska Mość raczył najwyższem postanowieniem z 3. grudnia r. b. przyznać najłaskawiej *Exequaturę* ustanowionemu dla *Wenecyi* ces. francuskiemu konsulowi jeneralnemu *Leonowi Pillet*, i przeznaczonemu do *Tryestu* ces. francuskiemu konsulowi jeneralnemu *Ludwikowi Desiré Oury*.

Część nieurzędowa.

Lwów, 15. grudnia. *Lemberger Ztg.* pisze: Już kilkakrotnie donosiliśmy w ciągu tego roku w dzienniku naszym, że ajenci rosyjscy, którzy w rozmaitych częściach Niemiec i w kilku prowincjach austriackich wabią rzemieślników, włościan i innych robotników do najodleglejszych części państwa rosyjskiego, toż samo rozpoczynają w Galicyi. Donosiliśmy w swoim czasie, że agent warszawski *Orłowski* i jego spółka, werbują ludzi szczególnie w obwodzie sandomierskim, i że już raz istotnie transport werbowanych w liczbie 600 głów wysłano koleją żelazną z *Bochni* do *Warszawy*, i że ostatnich dni listopada b. r. znowu 80 rodzin zaciągniętych w obwodzie wadowickim, wyprawiono z *Szczakowy* do *Rosyi*. To dowodzi, że skłonność do wychodźstwa obudziła się także w Galicyi, poczytujemy więc sobie za powinność, zwracać pilnie uwagę na zło, dotąd w tym kraju nie znane, aby ile możliwości zostało stłumione w zarodku.

Cóż może powodować do wychodźstwa ludność tego kraju? Jestże to przeludnienie, nieurodzajność ziemi, nadmiar sił roboczych, niemożność wyżywienia się w ojczyźnie? Bynajmniej, bo rozległość Galicyi wynosi 1358 austr. mil \square , a na jednej mili mieszka w przecięciu 3353 ludzi; o przeludnieniu więc mowy być nie może. Przeciwnie, za mało tu jest ludności w porównaniu z innymi krajami koronnymi i z innymi państwami, i mamy dosyć miejsca w własnym kraju, którego ziemia w ogólności jest tak urodzajną, że mało możnaby takich wymienić powiatów, co swoich mieszkańców nie są w stanie wyżywić.

Najgorszym dla nas skutkiem wychodźstwa do *Rosyi* jest, że tracimy część sił roboczych, które i tak ledwie zdołają wystarczyć przy terażniejszym gospodarstwie, a które przy odpowiednim wzroście rolnictwa i przy większym rozwoju przemysłowości weale nie byłyby dostateczne.

Ponieważ więc w Galicyi między ludnością a dochodami nie zachodzi stosunek odwrotny, a wyrobników, rolników i t. p. nie wygania z ojczyzny niedostatek materyalny, jak gdzieindziej, tedy widoczna jest, że wychodźstwo galicyjskie jest dziełem agentów rosyjskich, którzy obietnicami ściągają do siebie siły robocze z innych krajów, co ze względu na przemysłowe i rolnicze stosunki naszej prowincyi dzieje się z największą szkodą tejże.

Wychodźstwo nie jest prawem zabronione, nie jest więc rzeczą rządu, działać przeciw agentom, którzy namawiają do wychodźstwa. Rząd w dobrze zrozumianym interesie kraju nie może sprząjać wychodźstwu, i weale mu nie sprząja; ale nie mogą ograniczać wolności obywateli wyraźnem zakazaniem wychodźstwa, ostrzega tylko na zasadzie poczynionych doświadczeń.

Jest więc przedewszystkiem świętym obowiązkiem właścicieli większych posiadłości, dzienników, i wszystkich tych, którym leży na sercu dobro kraju, udaremnić wpływ chciwych zysku agentów. Powinnością ich jest, ludność wiejską i innych robotników ostrzegać, aby nie ludzili się płonem obietnicami, wytłómaczyć im, że nadzieja pożywania kiedyś w drogiej ojczyźnie owoców pracy za granicą podejmowanej, nie ziści się nigdy; i przedstawić smutną przyszłość, która ich czeka, jeżeli się im nie poszczęści; objaśniać im co do stosunków zarobkowych, i stanu rolnictwa w *Rosyi*, stawić im przed oczy tysiące smutnych przykładów wychodźstwa, które się nie powiodło, przekonywać ich, że przy szczerej chęci i usilnej pracy znajdą w domu dostateczny zarobek, wskazywać im nareszcie, że ta ziemia rodzinna także odlegiem leżeć nie może — słowem nie zaniedbywać żadnego środka, aby z jednej strony ludzi nieoświeconych ochronić od nędzy, a z drugiej, aby powstrzymać ubytek sił roboczych.

Będzie to niezaprzeczenie dziełem nie tylko ludzkości, ale i patriotyzmu. Szczególniej spodziewać by się należało, że nasze towarzystwa agronomiczne we Lwowie i Krakowie zwrócą na to swoją uwagę, i pomyślą o środkach odwrócenia niebezpieczeństwa grożącego rolnictwu. Wielu mężom praktycznym, których towarzystwa rolnicze liczą w swoim gronie, uda się niewątpliwie wynaleźć środki zapobieżenia wychodźstwu. Rzecz jasna, że zająć się gorliwie tą sprawą jest ich własnym interesem.

Monarchia Austriacka.

Wiedeń, 14. grudnia. (*Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące. — Termin zamknięcia rady państwa. — Komisya mieszana do ustawy bankowej.*)

Jego c. k. Apost. Mość raczył udzielać przedwczoraj zrana posłuchania wielu osobom prywatnym, i między innymi przyjmował: księcia *Reuss*, kanclerza nadwornego hrabię *Forgacha* i namiestnika fmla. hrabię *Palffy*, który tego samego dnia po południu odjechał do *Pesztu*.

Ich Mość Cesarstwo zwiedzali temi dniami galerye towarzystwa sztuk pięknych, i zaszczytlili szczególniejszą uwagą obraz *Knausa* z napisem: „Po chrzeście św.“

Arcyksiążę *Karol Ludwik* z małżonką przybędą tu na święta z *Gorycyi*. — Książę *Następca tronu pruskiego* z małżonką przybył 10go b. m. z *Werony* do *Wenecyi*, 12go stanął w *Miramare*, dziś wieczorem ma przyjechać do *Wiednia*.

Co do bliskiego zamknięcia rady państwa, pisze *wiedeńska Presse*: W poniedziałek i we wtorek odbędą się jeszcze posiedzenia rady państwa; we środę będzie Jego ces. Mość przyjmował członków obudwu izb w burżu, a we czwartek nastąpi zamknięcie sesyi. Tego dnia o godzinie 11tej przed południem odbędzie się w *tu mieście św.* *Szczepana* uroczyste nabożeństwo dziękczynne z odśpiewaniem *Te Deum*, które celebrować będzie kardynał arcybiskup *Rauscher* z liczną asystencją duchowieństwa, w obecności wszystkich Arcyksiążąt, członków obudwu izb rady państwa, deputowanych niższo-austr. sejmu krajowego, rady gminnej, reprezentantów uniwersytetu itd. C. k. wojsko formować będzie szpaler w środkowej nawie *świętyni*, a na placu św. *Szczepana* ustawią się dwa bataliony piechoty z chorągwią i muzyką. Po skończonem nabożeństwie o godzinie 12 $\frac{1}{2}$ udadzą się członkowie obudwu izb do burżu, gdzie Jego Mość Cesarz w sali rycerskiej zamknie z tronu osobiście sesyę i odczyta mowę od tronu. W ciągu tego uroczystego aktu, na którym będzie obecnym także cały dwór cesarski, jako też *Najjaśn. Pani* i wszystkie Arcyksiężne, dawane będą salwy z dział na bastyonach, a ustawiona przy posągu Arcyksięcia *Karola* muzyka wojskowa odgrywać będzie hymn ludu. Na drugi dzień wyjdą w dzienniku ustaw państwa nie ogłoszone jeszcze ustawy, jako to ustawa druku i ustawa finansowa na rok 1863. Również

oczekują wkrótce potem urzędowego ogłoszenia nominacji prezydenta Dra *Heina* ministrem sprawiedliwości.

Komisya mieszana do ustawy bankowej załatwiła na swoim posiedzeniu dnia 12. grudnia wszystkie punkta sporne. Co do pokrycia przyjęto wniosek izby deputowanych z poprawką pana *Hasnera*, na mocy której bankowi narodowemu wolno będzie w drodze konstytucyjnej podwyższenia niepokrytej ilości banknotów nad 200 milionów. Co do kwestyi oprocentowania zgodzono się według wniosku *Herbsta*, aby licząc od dnia sankcyi nowej ugody z bankiem (1. stycznia 1863) państwo uzupełniało bankowi sumę brakującą corocznie do wysokości 1 miliona, jeżeli dywidenda będzie wynosić mniej jak 7 procent, jeżeli zaś dywidenda będzie wynosić 7 procent, pożyczka zostanie nieoprocentowaną. Co do czasu trwania przywileju zgodzono się na oznaczone przez izbę deputowanych 10 lat. Względem innych punktów spornych przyjęto prawie we wszystkim uchwały izby panów. I tak większością 11 głosów przeciw 1 uchwalono według wniosku izby panów, aby bank przy zakładaniu filii miał głos nie tylko doradczy, jak chciała izba deputowanych, ale rozstrzygający. Podobnie jednogłośnie zapadła uchwała według zdania izby panów, aby składanie do funduszu rezerwowego miało miejsce po rozdzieleniu 5 a nie 6 proc. dywidendy. Dalej przyjęto większością 10 głosów przeciw 2 przez izbę panów uchwaloną stylizację, względem wyłącznego prawa banku „wystawiać i wydawać na siebie samego asygnaty, które nieoprocentowane i płatne są okazicielowi. Co do zobowiązania banku do sprzedaży własnych efektów, zgodzono się według uchwały izby deputowanych z małą zmianą, aby bank był zobowiązany pozbyć swoje efekta w ciągu każdego roku w stosunku, w którym państwo uiszcza bankowi swoje wypłaty.

Gazeta wiedeńska podaje następujące obwieszczenie: Za wynalezienie aparatu mechanicznego, za pomocą którego w fabryce cukru z buraków możnaby bez szkodliwego wpływu na ruch fabryki oznaczyć w sposób niezawodny i zabezpieczony przeciw działaniu zewnętrznemu ilość i koncentrację, albo przynajmniej ilość soku burakowego potrzebną do wyrobu cukru, naznacza się premia w kwocie 2000 zł.

Ubiegający się o tę premię ma najdalej do końca kwietnia 1863 rysunkiem uzmysłowiony dokładny opis swego wynalazku i jego zastosowania jakoteż wzór aparatu dla zrobienia próby nadesłać wprost do ministerstwa finansów.

Komisya biegłych oceni aparata nadesłano, i według tego jak się rzeczy pokażą, pretensye do premii uwzględni lub odrzuci.

(Posiedzenie izby panów z 13. grudnia.)

Zagait posiedzenie prezydent książę *Auersperg* o godzinie 11^{3/4} zrana. Na ławie ministrów zasiadli pp. *Schmerling*, *Rechberg*, *Degenfeld*, *Plener* i *Meesery*.

Po zatwierdzeniu protokołu odczytano izbie reskrypt prezydenta izby deputowanych z oznajmieniem uchwał, jakie zapadły w tej izbie względem ustawy ku ochronie tajemnicy listowej. Ten reskrypt odesłany został do komisji politycznej.

Potem nastąpiło sprawozdanie komisji finansowej o wniosku hrabiego *Salma* względem uwolnienia nowych budowli od podatku, i izba uchwaliła na wniosek komisji przedłożyć tę sprawę do uregulowania w drodze konstytucyjnej ministerstwu finansów.

Dalej przypadło z porządku dziennego sprawozdanie komisji finansowej o ustawie finansowej na rok 1863.

W debacie jeneralnej brali udział: hrabia *Leon Thun*, który oświadczył się przeciw podwyższeniu podatków, a baron *Baumgartner* i sprawozdawca komisji p. *Pipitz* w obronie projektów rządowych.

Debatę specjalną rozpoczął Jego Excel. minister wojny motywowaniem potrzeb swojego departamentu. Po nim zabierał głos w tym samym celu Jego Excel. minister finansów; poczem izba przyjęła wszystkie pozycje potrzeb państwa i pokrycia, tak jak uchwalone zostały w izbie deputowanych.

Podobnie przyjęto bez debaty pierwsze cztery artykuły właściwej ustawy finansowej. Nad artykułem V. względem podwyższenia podatków wytoczyła się dłuższa debata, w której brali udział hrabia *Antoni Auersperg*, wyrażając nadzieję, że minister finansów nie omieszka zająć się uregulowaniem podatku gruntowego; Jego Excel. minister finansów, który uzasadniał potrzebę podwyższenia podatków; książę *Jablonowski*, hrabia *Brandis* i sprawozdawca *Pipitz*; poczem przyjęty został artykuł 5. podług wniosku komisji zgodnie z uchwałą izby deputowanych.

Dalsze artykuły 6—10 przyjęto bez debaty, a w końcu uchwaliła izba na wniosek komisji, że cała ustawa finansowa na rok 1863 przyjęta zostanie podług projektu izby deputowanych.

Posiedzenie skończyło się o godzinie 2^{1/2} z południa.

Francya.

Paryż, 10. grudnia. (*Depesza p. Drouin de Lhuys w sprawie greckiej. — Wiadomości z Madagaskaru. Rezerwa korpusu ekspedycyjnego w Meksyku. — Nowa ekspedycja do środkowej Afryki.*)

Sprawa grecka najmocniej jeszcze zajmuje dzienniki francuskie. *L'Europe* zamieściła depeszę p. *Drouin de Lhuys* do agentów dyplomatycznych francuskich, w której główny kładzie nacisk na umowy między mocarstwami opiekuńczymi dawniej zawarte i dotąd

obowiązujące pod względem obsadzenia tronu greckiego. *Constitutionnel* przemawia gorąco za kandydaturą księcia Ferdynanda Sasko-Koburskiego, ojca panującego króla portugalskiego, wyliczając świętne jego przymioty z zapewnieniem, iż kandydatura jego zasługuje na stanowczą uwagę mężów stanu i między Grekami wnet licznych znajdzie stronników.

La France donosi, iż w skutek umowy między Radamą II. królem Madagaskaru, a rządem Cesarskim port Diego-Juarez, Francyi odstąpiony został. Port ten leży na północnym cyplu wyspy Madagaskar, w krainie bardzo urodzajnej i najlepszym jest portem na całej wyspie. Ma on być połączony regularną komunikacją z posiadłościami francuskimi w *Magotte* i *Nossi-Be*, tudzież z wyspą *la Remion*. *Temps* zapewnia, że na wyspie *Martynice* konsytować będzie rezerwa korpusu ekspedycyjnego meksykańskiego. Składać się zaś ma z dwóch pułków piechoty, batalionu strzelców pieszych, dwóch szwadronów jazdy, jednej baterji artylerji i jednej kompanii korpusu inżynierów.

Rząd francuzki wysłał nową ekspedycję do środkowej Afryki pod dowództwem kapitana *Magnan*, w celu sprawdzenia biegu rzeki *Nigru*. Rząd oddał do jego dyspozycyi trzy parowce jedynie w tym celu zbudowane; z tych dwa są parowce kołowe, które rozbiegane być mogą w razie, gdyby ekspedycja na znaczne wodospady utrafiła, kapitan *Magnan* zamierza założyć kantory handlowe na wybrzeżach *Nigru*, a mianowicie w *Karimana* i *Tombuku*, z tąd zaś wyprawiać karawany do *Algieru* i do *Senegambii*, tudzież urządzać stałą żeglugę parową na *Nigrze*.

Szwajcarya.

Berna, 9. grudnia. (*Traktat z Francyą. — Projekt konstytucyi odrzucony.*)

Postanowienia traktatu, podpisanego na dniu wczorajszym przez prezydenta federacyi *Stämpfli* i posła francuskiego margrab. *Turgot*, opiewają jak następuje: Francya otrzyma: 1. Górę *Des Tuffes* i jej okolicę do drogi z *Des Rousses* do *Faucielle* i tę drogę. 2. Pas kraju powyżej tej drogi, szeroki w przecięciu 150 metrów lub 500 stóp kierunku na planie oznaczonego. Szwajcarya otrzyma: przestrzeń tejże wielkości, która rozciąga się od punktu rozdziálu dróg z *St. Cergues* i z *Faucielle* wzdłuż pochyłości *Noirmont* do granicy dystryktu *doliny Joux*. Na mocy innego warunku mieszkańcom z *Vallée de Joux*, tudzież szwajcarskiej administracyi pocztowej do podróży, przysłużyć wolne prawo używania drogi przez las francuski *d'Amont* do *St. Cergues*, i że nareszcie mieszkańcy odstąpionych części mają w przeciągu roku przyjąć francuskie lub szwajcarskie prawo obywatelstwa. Zastrzeżenie Szwajcaryi, aby mogła traktat podać do wiadomości mocarstwom, które podpisały traktat wiedeński, zawarte jest w osobnym protokole.

W Genewie dn. 7. b. m. miał lud rozstrzygać o przyjęciu lub odrzuceniu nowej konstytucyi. Większością 6373 głosów przeciw 5805 odrzucono pracowicie dokonane dzieło rady konstytucyjnej. Najrozmaitsze były tego przyczyny. Niezawisłe stronnictwo liberalne i konserwatyści umiarkowani najsilniej popierali projekt konstytucyi. 1500 obywateli szwajcarskich z innych kantonów, obecnie w Genewie osiadłych, głosowało przeciw projektowi, ponieważ ich zdaniem ścieśnia ich prawa polityczne.

Włochy.

(*Odezwa księcia Luciana Murat do Neapolitanów. — Bandytysm w neapolitańskim. — Korespondencya z Pizy.*)

Dzienniki niemieckie i francuskie zamieściły odezwę księcia *Luciana Murata*, w której tenże, ciesząc się z postępów, jakie partya muratystów zrobiła lub robi w opinii publicznej, występuje zarazem przeciwko *Borbonistom*, którzy z *Rzymu* podlegają rabunkowi i mordy, jak przeciwko *Piemontanom*, którzy zaprowadzeniem i długim utrzymaniem stanu oblężenia, despotyzm uwiecznić pragną. Odezwa ta wyszła w formie listu do księcia jakiegoś niewymienionego, datowana zaś jest z zamku *Buzenval* w miesiącu listopadzie 1862, ktoby zaś był ten książę, do którego p. *Lucian Murat* list swój zaadresował, to dotąd niewiadomo.

Doniesienia z *Neapolu* zapelnione są szczegółami o tak zwanem rozbojnictwem, które zwłaszcza w skutek ostatniej rekrutacyi do nadzwyczajnych doszło rozmiarów. Bandy rozbojnicze snują się bezkarnie po całym kraju, i wszędzie lud wiejski łączy się z nimi lub wspiera je widocznie. W niektórych nawet miasteczkach przyjmowano ich z otwartymi rękami; inne miasteczka znane z przywiązania do obecnego stanu rzeczy, zabarykadowały się przeciw bandom rozbojniczym. Z drugiej strony *Mazziniści* śmiało podnoszą głowę i w proklamacyach licznie ogłaszanych i na murach miast rozlepianych, wyraźnie wzywają do powstania przeciwko *Piemontanom* i ich rządowi.

Powszechna augsburska gazeta zamieściła list z *Pizy* z dnia 2. grudnia wyliczający wszystko to, co *Toskana*, a raczej *Florenca* w skutek annexyi do *Piemontu* straciła. Najprzód straciła dwór wielko-książęcy, którego lista cywilna więcej wynosiła, jak kontyngens dzisiejszy *Toskany* do listy cywilnej w *Turynie*, a który to dwór wielko-książęcy wszystko dla kraju wydawał, teraz zaś pieniądze idą do *Turynu*. Nadto straciła wszystkie ministerya i wyższe dykasterye; została tylko w *Florency* dyrekcya loteryjna i dyrekcya szpitali i zakładów dobroczynnych, lecz i te dyrekcye walczyć muszą z biurokracyą piemoncką o resztki swej autonomii. Nato-

miast zyskała prefekta piemonckiego; dowódcę korpusu wojska, a w dodatku na ośm dni Króla Wiktora Emanuela do pałacu Pitti za jeżdżającego, w którym pobyt mu jest nieznośny z powodu wspomnień lat dziecińczych i wspomnień na krewnych swoich, których intrygi jego doradców pozabawiły dziedzictwa ich ojców. W dodatku Toskana płacić teraz musi 60 milionów franków rocznego podatku, kiedy przed 1859 rokiem za rządów wielko-książęcych nie więcej jak 37 milionów franków płaciła. Florencia zaś ze stolicy pięknego kraju stała się miastem prowincjonalnym, i ani śladu już nie ma dawnej jej świetności.

Niemcy.

Berlin, 11. grudnia. (Reskrypt Króla Imci pruskiego. — Różne wiadomości.)

Pruska powszechna gazeta zamieściła najwyższe oznajmienie, w którym Król Imci dziękując w ogóle za dowody czci i wierności, które mu deputacye z różnych stron państwa dotąd złożyły, poleca zarazem, ażeby na przyszłość adresy do niego wystosowane przez ministerium państwa załatwiane zostały. Monarcha wyraża zarazem radość swoją z przyczyny, iż zamiary jego w przeprowadzeniu reorganizacji armii przez przeważną większość ludności zdrowo i właściwie są oceniane.

Ostatnie zmiany w ministerium żywo zajmują umysły stolicy. W kółkach dobrze poinformowanych sądzą, iż obecne obsadzenie ministerium spraw wewnętrznych i rolnictwa, będzie tylko prowizorycznym. Zdaje się, iż p. Selchow obejmie sprawy wewnętrzne, a hr. Eulenburg użyty zostanie w dyplomacyi. Obecny skład ministerium pochodzić ma z tąd, iż uważano jako niestosowną, ażeby podwładny ministra spraw wewnętrznych miejsce jego zajął bez żadnego przejścia przez inną posadę.

Nowa pruska gazeta (krzyżowa) twierdzi, iż rząd dla tego tylko polecił obchód 50 letniego powstania landwery i pokoju hubertsburckiego, ażeby uprzędzić manifestacye stronnictwa demokratycznego, które zamierzalo nadać temu obchodowi cechę antimilitarną, dążnościom swym odpowiednią. Zamiar ten zniweczono, gdyż monarcha sam staje na czele obchodu narodowej uroczystości.

Mówią, iż w skutek śledztwa dyscyplinarnego w sprawie stowarzyszenia uczniów gimnazjalnych w Poznaniu, wielka liczba uczniów klas wyższych relegowaną zostanie.

W Sztutgardzie rząd złożył wydziałowi stanowemu projekt do prawa, względem zupełnego równouprawnienia żydów, i to w skutek wyraźnego żądania ostatniego sejmku. Po przyznaniu żydom wielu praw obywatelskich, mało teraz zostaje punktów, w którychby jeszcze nie używali zupełnej równości prawnej. Rząd pragnie zatrzymać jak dotąd jeden tylko wyjątek dla żydów, to jest obowiązek zachowania obecnych formalności przy składaniu przysięgi.

Księstwa Naddunajskie.

(Broni przesłana do Serbii.)

Co do przesyłek broni do Serbii piszą z Bukaresztu pod d. 4. grudnia do *Donau Ztg.*: Z przedsięwziętych dochodzeń okazało się, że istotnie nadeszło z bronią 600 wozów, z tych 300 zawierało po 2 skrzynie muszkietów, a w każdej z nich było po 25 sztuk razem 15.000 muszkietów, na drugich zaś 300 wozach znajdowało się po trzy mniejsze skrzynie z amunicją i rynsztunkami wojskowymi. Cała ta przesyłka broni przeznaczona jest dla księcia Serbskiego, a sprowadzoną została przez powiernika tegoż, bułgarskiego przedsiębiorcę handlowego Konkowicha, który jeszcze w sierpniu r. b. udawał się w tym interesie do Rosyi. Wozy idą do rozmaitych miejsc malej Wołoszczyzny, a mianowicie do Krajowy, Czerneshti, Pitesti, do Wadulas, Hereschti, gdzie będą poczynione stosowne kroki celem dalszego transportu broni do Serbii. Słychać, że w miesiącach zimowych styczniu i lutym mają nadejść dwie jeszcze większe, lub także przesyłki broni, a to saniami.

Kronika.

(Teresa Antonina Zaleska), małżonka byłego gubernatora Galicyi i Siostra Towarzystwa Opatrzności, znana z swej dobroczynności i poświęcenia dla cierpiącej ludzkości, umarła dnia 14. b. m. zrana po krótkiej słabości w tym samym zakładzie Opatrzności, który wzniosła własnym swem staraniem i kosztem. Zwłoki tej godnej czci i wspomnienia niewiasty będą dziś odprowadzone na miejsce wiecznego spoczynku.

(Tunel w górze Cenis.) Rezultaty osiągnięte za pomocą nowego aparatu, użytego do świdrowania skały, spowodowały d. Legont, inżyniera francuskiego, do ogłoszenia w „Annuaire encyclopedique“ artykułu, w którym stara się dowieść, że poświęciwszy 200 milionów fr. na wiercenie tunelów, możnaby zbudować prostą kolej żelazną z Paryża do Pekinu. Przewierciwszy Alpy i Balkan, można poprowadzić kolej z Paryża do Konstantynopola. Dalej postawiwszy most na Bosforze, przewiercić Tanan i kolej przez dolinę Eufratu aż do zatoki Perskiej poprowadzić. W dalszym ciągu, przez przekopanie góry Guthe doszlibyśmy do rzek Indus i Ganges, a minawszy część gór Himalaya w kierunku wschodnim i przekopawszy cztery tunele, dostalibyśmy się przez dolinę rzeki Błękitnej na ziemię chińską a nakoniec z Nankinu do Pekinu mogłaby kolej już bez żadnych przeszkód naturalnych iść wzdłuż wielkiego kanału.

(Ostani spis ludności w Szwajcaryi) wykazał, iż na tysiąc mieszkańców tego kraju znajduje się tam 47 cudzoziemców, czyli że żywił krajowy jest

w stosunku 953 na tysiąc. W trzech kantonach jednak stosunek ten jest niższy jeszcze, a mianowicie w Newszatel gdzie przypada 855 krajowców na tysiąc ludności; Bâle Ville, gdzie ich jest 712 i w Genewskim 653. — Rok bieżący odznaczył się w Szwajcaryi ogólnym urodzajem. Przodują jednak w tym względzie okolice Szwajcaryi wschodniej, a mianowicie Turgowja, którą słusznie ogrodem nazwałoby można. Dotychczas z tego jednego kantonu wywieziono przez jezioro Konstancjeńskie do portu Rorschach 100 000 cetnarów, a do portu Romanshorn 50.000 cetnarów owoców rozmaitych. Mieszkańcy gór tylko użalają się o mniejszą ilość paszy, skutkiem czego trzedy bydła musiały wcześniej wracać z pastwisk Alpejskich. Okoliczność ta podniosła nieco cenę serów, i przyczyniła się do ożywienia sprzedaży bydła. Kilkanaście wyborowych sztuk bydła z la Gruyere wyprawiono do Konstantynopola dla Sultana, który pragnął mieć u siebie rasę szwajcarską.

(Herbata z Kantonu.) Od czasu dozwoleń wprowadzania do Rosyi herbaty kantońskiej, zaczęta takowa wchodzić w powszechnie użycie. W Odesie jak donosi tameczna gazeta, herbata pomieniona zastąpiła zupełnie Kjachtyńską. Sprzedają tam po 1 rs. 20 kop., po 2 i po 3 rs. fa. t. Po tych cenach jest ona tego samego gatunku, co kjachtyńska za 2 rs. 50 kop., 3 i 4 rs.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Zaleszczyki, 4. grudnia. Ceny przeciętne czterech głównych gatunków zboża i innych artykułów na targach w tutejszym obwodzie w II. połowie listopada 1862.

Miejscie targu:

Zaleszczyki	Czortków		Husiatyn		Kopyczyńce		Horozów		Mielnica	
	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.		
waluty austriackiej										
Mec pszenicy . . .	2	75	3	50	3	50	3	25	2	25
„ żyta . . .	2	17	2	10	2	40	2	10	2	25
„ jęczmienia . . .	1	75	2	13	1	75	1	80	2	25
„ owsa . . .	1	44	1	40	1	50	2	80	1	60
„ hreczki . . .	1	90	2	50	3	50	1	30	4	66
„ kukurudzy . . .	3	60	2	63	2	40	2	10	1	50
„ ziemniaków . . .	60	63	80	60	50	70				
Cetnar siana . . .	2	50	90	3	50	1	25		1	50
„ wlny . . .	45	42								
„ nasienia koniczu . . .	8	5	50	11	9	5	11			
Sąg drzewa twardego . . .	4	50	8	5	8	5	8			
„ miękkiego . . .	8	11	9 1/2	11	10	12				
Funt mięsa wołowego . . .	52	47	48							
Mas okowity . . .										

Ostatnie wiadomości.

Lwów, 16. grudnia. Pojutrze ma już tedy z pewnością nastąpić zamknięcie sesyi rady państwa, i dzienniki wiedeńskie podają już program uroczystości, któremi ma być uświetnionym ten ważny akt życia konstytucyjnego. Główne punkta tego programu przytaczamy już także w dzisiejszym dzienniku naszym.

Przed kilkoma dniami donosiły rozmaite dzienniki, jakoby z Meksyku nadeszły do Paryża niepomyślane wiadomości; jenerał Forey, naczelny komendant korpusu ekspedycyjnego, miał się przekonać, że z dotychczasowymi siłami wyprawy nie zdołałby nigdy zająć Meksyku, i miał przeto zażądać z Francyi posiłków w liczbie od 5000—10 000 ludzi. W obec trudności, na jakie natrafiła dotąd ta wyprawa w Meksyku, zdawała się być powyższa wiadomość wcale podobną do prawdy; tymczasem zaprzeczają jej teraz półurzędowe dzienniki francuskie. I tak między innymi powiada *Pays* z 13go b. m., że doniesienia obcych dzienników względem Meksyku są bezzasadne, i że jenerał Forey nie żądał wcale posiłków.

Obrady kortezów hiszpańskich odnoszą się ciągle jeszcze do wyprawy meksykańskiej, a dnia 13. b. m. wytoczyła się ta sprawa także w senacie hiszpańskim. Jenerał Prim odpowiadał na zarzuty Billaulta historycznym opisem trudności, na jakie natrafiła wyprawa do Meksyku, i składał całą odpowiedzialność na francuskiego pełnomocnika, który wnosił niesłuszne uroszczenia. Prim ubolewa, że niemógł rozmówić się z Cesarzem Napoleonem, gdyż byłby mu dowiódł, że Meksykanie nie chcą monarchii. Cesarza zwiędziono tylko, gdyż raczej powinienby przeprowadzać w Meksyku politykę liberalną, jak we Włoszech. W końcu zaklinał Prim rząd hiszpański, by nieposyłał napowrót Hiszpanów do Meksyku.

Rząd książęco-serbski miał w równobrzmiącej nocie do wszystkich swoich mocarstw opiekuńczych założyć protest przeciw zarzutowi, jakoby przekraczał prawną granicę swego uzbrojenia, pozwalając się przytem na Hatyszeryfy z lat 1829, 1830 i 1832, gdzie nie ma wcale oznaczonej liczby wojska, jaką może utrzymywać Serbia. Przy tej sposobności zaś użala się Książę także na rozmaite dowolności i niesłuszne uroszczenia Turków, a między innymi także na zajęcie przez Turków Małego Zwornika, jednego z najznaczniejszych urzędów celnych u granicy bośniackiej.

Kandydatura Króla Ferdynanda portugalskiego do tronu greckiego nabiera coraz więcej podobieństwa do prawdy, i zdaje się, że Anglia i Francya istotnie ją popierają. Mianowicie wyraża się

